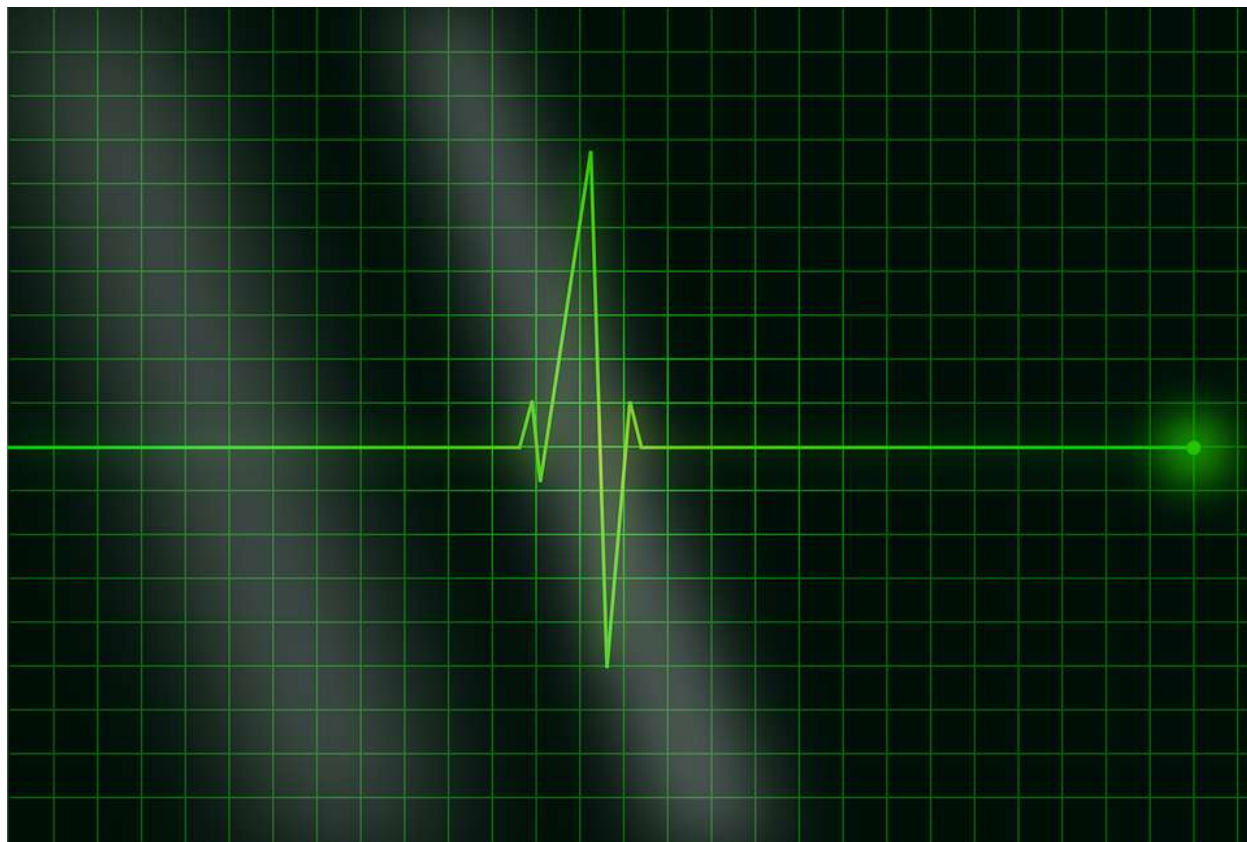

Breviar de istorie a cardiologiei românești

Dr. Ana-Maria Cristian

Această carte este dedicată medicilor cardiologi care de-a lungul timpului și-au jertfit anii și timpul pentru a trata și îngriji bolnavii, datorită lor au fost salvate mii de vieți.

Ana-Maria Cristian

Licența [CC BY 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

2

Interior

Ateroscleroza și hipertensiunea arterială sunt acum factorii principali care determină faptul că nu ne depășim perioada de viață alocată prea mult. – Eugene Braunwald

Fig.1

Prof dr. Eugene Braunwald (n. 1929) - considerat de comunitatea științifică internațională cel mai influent cardiolog al secolului al-XX-lea, denumit și titanul trombozelor.

I.Introducere

Istoria lumii s-a împletit cu cea a popoarelor. Popoarele au fost organizate din cele mai vechi timpuri pe anumite norme, valori și principii. Datorită condiției umane s-au născut marile întrebări asupra existenței omului, a fragilității sale.

Inima a fost considerată cel mai mistic organ din corpul omenesc. Sediul sufletului, al conștiinței, al pulsiei primare de viață inima este privită ca organul central al nostru. În lucrarea sa extrem de cunoscută Academicianul Constantin Bălăceanu-Stolnici ne prezintă căutarea anamtomiştilor de-a lungul istoriei a sufletului omenesc.

La începuturi inima a fost tratată împreună cu marile organe ale corpului, în cadrul a ceea ce numim medicina internă sau medicină generală. Istoria anatomiei și a medicinei au progresat în același timp cu progresul științific și tehnologic al omenirii.

Cardiologia a fost la început o parte componentă a medicinei interne, aceasta s-a desprins abia la începutul secolului XX de medicina internă, în țara noastră desprinderea are loc în perioada postbelică. De ce a apărut cardiologia ca ramură separată? Datorită evoluției stilului de viață și a creșterii bolilor cardiovasculare la toate categoriile de pacienți. Un alt factor a fost explozia demografică care a facilitat apariția unor sindroame genetice sau boli congenitale cardiovasculare.

Fig. 2 William Harvey – părintele circulației

sanguine

Vom aminti câteva date din istoria medicinei care au fost esențiale pentru istoria cardiologiei. Anul 1628 este anul conștientizării inimii ca organ vital prin lucrarea

scrisă de William Harvey *De Motu Cordis*- lucrare ce demonstrează circulația sângelui și rolul inimii ca pompă. Anul 1772 William Heberden descrie Angina Pectoris o descriere valabilă și astăzi. Rene Laennec publică în anul 1819 prima carte despre auscultație și stetoscop. Anul 1895 este un an revoluționar în istoria medicinei universale, Wilhelm Röntgen descoperă razele X. Astfel acesta pune bazele unei metode cruciale de diagnosticare a bolilor. În anul 1903 Einthoven realizează prima electrocardiogramă din istoria lumii.

Pectoris

Fig.3. William Heberden – descoperitorul Anginei

Fig. 4 Wilhelm Röntgen – părintele medicinei moderne, descoperirea sa a revoluționat medicina.

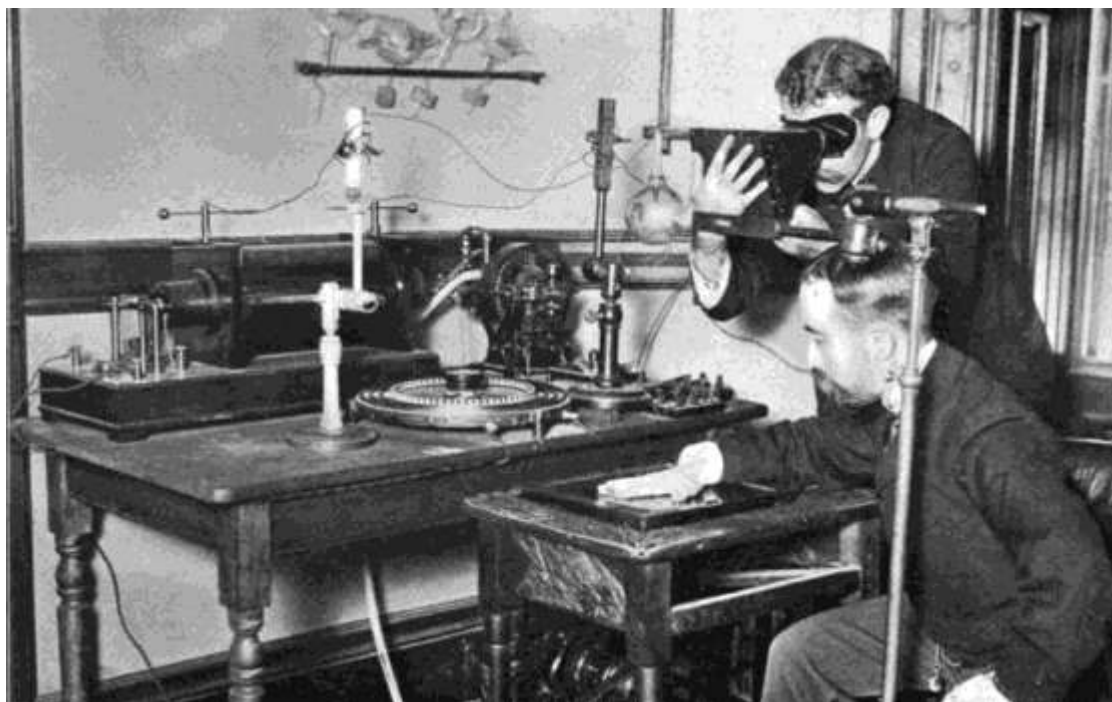

Fig. 5 Primul aparat Roentgen. Sursa foto: <https://www.pastmedicalhistory.co.uk/>

Cardiologia românească începe la începutul secolului XX. Precursorii cardiologiei sunt medici experimentați și profesori renumiți în medicina internă.

II. Părinții cardiologiei românești

Considerat de către toți mari iatroistoriografi ca fondator al disciplinei cardiologiei în țara noastră este Academicianul Daniel Danielopolu (1884 -1955). Profesorul Danielopolu a fost Ministrul Sănătății și Asistenței Sociale între 6 decembrie 1944 – 28 februarie 1945 în Guvernul Rădescu. Acesta este precursor al cardiologiei clinice și experimentale. A studiat tulburările de ritm ale inimii. Profesorul Danielopolul și-a exercitat profesia de medic în Clinica Medicală de la Filantropia. Colaborii profesorului Danielopolu au fost toți fondatori de școală medicală Bazil Theodorescu, Ana Aslan, Ioan Enescu. Academicianul Daniel Danielopolu este și fondatorul Academiei de Științe Medicale.

dintre pionerii studierii cardiologiei în țara noastră

Fig. 6. Academician Daniel Danielopolu – unul

Fig.7 Academician Ioan Enescu – părintele cardiologiei ieșene

Momentul în care disciplina cardiologie apare de sine stătător în țara noastră este momentul apariției și organizării Spitalului ASCAR sau Spitalul de Asistență Medicală pentru Cardiaci care a avut ca prim sediu actualul Spital de Oftalmologie. În aceea epocă adresa sa era Piața Cosmonauților nr. 1, actualmente Piața Alexandru Lahovari nr.1. Inițiativa a aparținut Academicianului Constantin C. Iliescu (1894-1978), părintele cardiologiei moderne din țara noastră. Profesorul C.C. Iliescu a fost primul profesor de cardiologie din țara noastră în anul 1959. Academicianul C.C. Iliescu s-a format la școala marelui cardiolog englez Thomas Lewis între anii 1919-1922. I s-a propune să rămână asistent la catedră acolo dar refuză și se întoarce în țară unde va organiza un serviciu de cardiologie la nivel național unic în Europa și al doilea în lume după cel din Statele Unite Mexicane.

Fig.7. Acad. Constantin C. Iliescu – primul profesor de cardiologie din România

Profesorul Iliescu reînființează și Societatea Română de Cardiologie din anul 1962.

Fig. 8 Clădirea ASCAR - Actualul Spital Clinic de Urgențe Oftalmologice – Piața Lahovary

Fig. 8. Academicianul C. C. Iliescu între colaboratorii Clinicii de Cardiologie Fundeni (sursă foto. Prof. Eduard Apetrei – Clinica de Cardiologie- Fundeni)

Fig. 9 Academician Basil Theodorescu

Un alt părinte al cardiologiei românești este Academicianul Basil Theodorescu (1891-1967). A fost un discipol al academcianului Daniel Danielopolu dar și al

marelui cardiolog francez Henri Vaquez. Bazil Theodorescu este autorul primului tratat de cardiologie din țara noastră apărut în anii 1960-1961.

III. Evoluția cardiologiei românești

O imagine de ansamblu asupra cardiologiei o putem obține doar prin explorarea istorică și istoriografică a centrelor în care s-a dezvoltat cardiologia. Desprinzându-se din Medicină Internă Cardiologia ca și disciplină de sine stătătoare apare în anii 1950, mai exact în anul 1957 momentul apariției Spitalului ASCAR. Spitalul ASCAR a fost punctul de pornire pentru întreaga cardiologie din țara noastră. Axat pe două componente și anume prevenirea bolilor cardiologice dar și tratarea bolnavilor de inimă, ASCAR-ul a devenit Școala de Cardiologie primară a tuturor cardiologilor din țara noastră. Nu vom ezita să evocăm și progresele făcute de celelalte centre din țară ce au avut un model de urmat în Spitalul ASCAR.

Școala de Cardiologie de la ASCAR începe cu Academicianul C.C. Iliescu care crează în jurul său un mediu extrem de fertil pentru dezvoltarea cardiologiei în București dar și în țară. Profesorul Iliescu a scris mult și a fost preocupat de valvulopatii, de tulburările de ritm, de defibrilarea electrică în tahiaritmia ventriculară fiind primul care a realizat la ASCAR această tehnică. Trebuie să-i amintim pe Dr. I. Löbel cel care studiat fonocardiografia, dr. M. Efraim cel care a dezvoltat un serviciu de radiologie dedicat bolilor inimii dar și ale plămânului.

Fig.10 Clădirea unde a fost ASCAR – Piața Lahovary

Tot la ASCAR a apărut prima terapie intensivă pentru coronarieni din țara noastră. Spitalul ASCAR este mutat în anul 1976 pe platforma Fundeni unde se va dezvolta și va deveni ceea ce astăzi un adevărat institut modern de boli cardiovasculare. După retragerea Profesorului Iliescu clinica este condusă de conferențiarul Emil Viciu dar și de Conferențiarul Lazăr Kleinerman. La conducerea clinicii pentru o perioadă scurtă șeful de lucrări ulterior conferențiarul Matei Iliescu.

Tot la Secția de Cardiologie de la Fundeni trebuie să-l menționăm pe profesorul Ioan Orha cel care a inițiat recuperarea, reabilitarea bolnavilor după depășirea fenomenelor coronariene. Tot profesorul Orha a introdus testul de efort practicat astăzi pe scară largă. A fondat o secție de recuperare cardiologică la parterul Spitalului Fundeni.

Fig. 11 Institutul Clinic Fundeni

Profesorul Bradu Fotiade (1928-2010) de la ASCAR ulterior Fundeni este părintele cardiologiei intervenționale în România. Este inițiatorul procedurilor neinvazive dar și invazive în țara noastră, a angioplastiilor, a valvuloplastiilor, a dilatărilor stenozelor aortice. Alături de colaboratorii dintre care amintim pe Dacia Litarczek. Primul cateterism cardiac a fost realizat în anul 1952 la Spitalul Colțea din București de către Profesorul Bradu Fotiade.

Fig.12 – Imagine de epocă cu primele angiografii

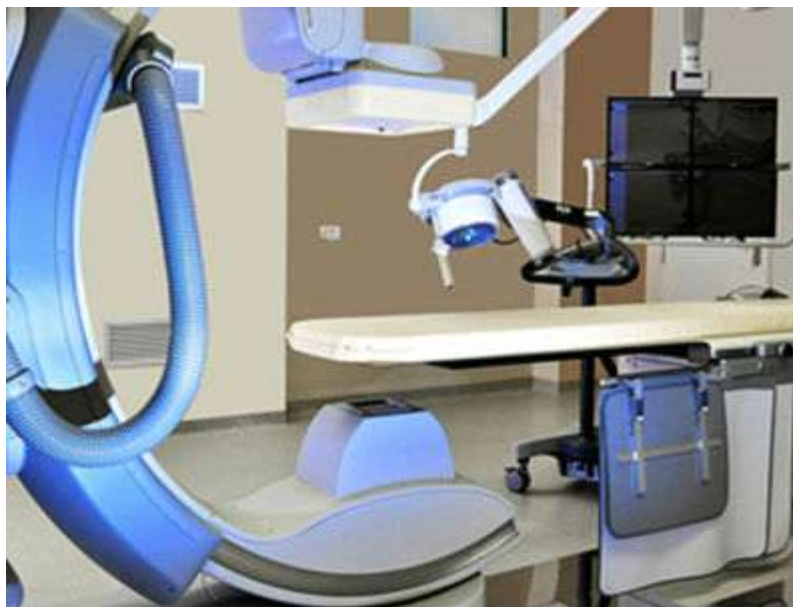

Fig.13 Sală și aparat de angiografie

modern. Sursa foto – aparat de angiografie Medlife București

Tot la Spitalul ASCAR a avut loc implantarea primului cardistimulator implantabil în anul 1966, o echipă formată din doctorii G. Bunghez, D. Drăghici, L. Goldstein. Istoria cardiologiei trebuie să-i amintească și pe dr. Vlad Cunescu, Dr. Radu Enescu, Dr. Doina Rogoza, Dr. Petronela Vintilă care a fost secretara Societății Române de Cardiologie în timpul mandatului Profesorului C.C. Iliescu.

Fig.14 Institutul de Boli Cardiovasculare Prof. dr. C. C.

Iliescu - Fundeni

Noua clinică mutată la Fundeni își începe perioada de dezvoltare cu venirea la Fundeni a profesorului Costin Carp (1925-2004). Profesor Costin Carp separă în anul 1991 secția de cardiologie de Spitalul Clinic Fundeni și fondează un Institut de Monospecialitate care se va numi Institutul de Urgență pentru Boli Cardiovasculare “Prof.dr. C.C.Iliescu”. Profesorul Carp distins clinician și pedagog

este autor al unui *Tratat de Cardiologie* care și astăzi este studiat în lumea medicală. După retragerea profesorului Costin Carp Institutul este condus de fondatorul chirurgiei cardiace în sistemul medical militar General (r.) Prof. univ.dr. Vasile Cîndea (1932-2020), directorul al Institutului între anii 1995-2002.

Fig.15 Profesor dr. Costin Carp – Director al Institutului de Boli Cardiovasculare între anii 1991- 2005

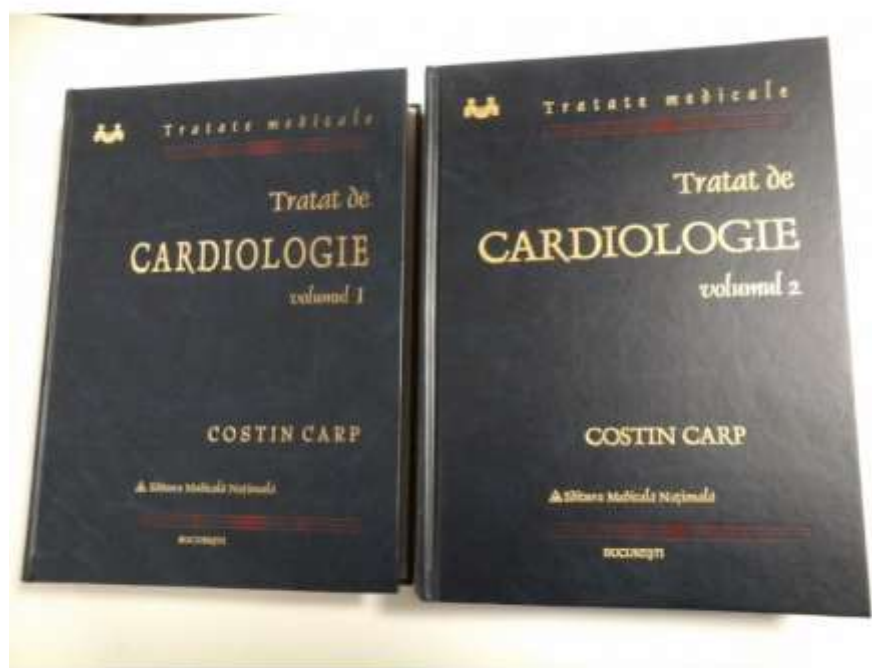

Fig.16 Tratatul de Cardiologie al Profesorului Costin Carp – un tratat cu informații valoroase pe care timpul nu le-a estompat

Fig.16 Academician Gl. (r.) Prof. univ.dr. Vasile Căndea- Director al Institutului de Boli Cardiovasculare C.C. Iliescu 1995 – 2002.

Fig. 17 Spitalul Colțea – o veritabilă școală a cardiologiei românești în jurul Academicianului Bazil Theodorescu.

Fig. 18 Academician Bazil Theodorescu

Tot în București la Spitalul Colțea profesorul Basil Theodorescu a sprijinit dezvoltarea cardiologiei și a strâns în jurul său colaboratori de valoare. Îl menționăm pe Profesorul Mihail Anton, cel mai longeviv președinte al Societății Române de Cardiologie între anii 1977-1990, care a devenit Șeful Clinicii de Medicina Internă cu profil Cardiologic în anul 1948. La Spitalul Colțea un alt discipol al profesorului Theodorescu a fost distinsul profesor Pompiliu Popescu, rector al Universității de Medicină și Farmacie între anii 1990-1992.

Cardiologia s-a extins și în alte centre importante din România. Și în celelalte orașe profesori și urmașii lor au dezvoltat această disciplină realizând anumite performanțe care în anumite vremuri au fost printre primele din lume.

Fig. 19 Academician Aurel Moga – pioner al cardiologiei clujene, șef al clinicii de cardiologie ASCAR București, Ministru al Sănătății între anii 1966-1969.

La Cluj-Napoca după legendarul profesor Iuliu Hațieganu clinica Medicală I a fost preluată de Profesorul Aurel Moga (1903-1977). Profesorul Aurel Moga a fost un renumit creator de școală, academician, rector al Institutului de Medicină și Farmacie Cluj-Napoca între anii 1950-1966, Ministru al Sănătății și Prevederilor Sociale între 1966-1969 în timpul guvernelor Ion Gh. Maurer. Profesorul Moga a format diverși discipoli care au ajuns la rândul lor profesori universitari. Accentul

În cariera medicală l-a pus pe hipertensiunea arterială dar și boala aterosclerotică. Discipolii au fost profesorul Ștefan Hărăguș, Profesorul Roman Vlaicu, Profesorul Ioan Zăgrean. Profesorul Ștefan Hărăguș s-a remarcat prin modernizarea cardiologiei dar și prin studierea prevenirii bolii cardiovasculare. Profesorul Roman Vlaicu a rămas cunoscut prin primele cercetări la nivel epidemiologic din patologia cardiovasculară din țara noastră. Profesorul Ioan Zăgrean a fondat o nouă clinică, a înființat primul ambulator de cardiologie din Transilvania, a făcut primele cateterisme cardiace la Cluj-Napoca. Profesorul Zăgrean mai rămâne și în iatroistoriografie ca autor al unei istorii complete a cardiologiei.

Pasul spre modernitate este făcut de personalitatea Profesorul Niculae Stăncioiu (1939- 1995), care a fost șef de lucrări la Fundeni ulterior s-a mutat la Cluj-Napoca și a înființat Institutul Inimii Aurel Moga în anul 1992. Institutul poartă în prezent numele Profesorului Stăncioiu. Profesorul a realizat că alături de un serviciu de cardiologie puternic trebuie să fie prezent și un serviciu de chirurgie cardiovasculară. Astfel s-au pus bazele unui centru complex în tratarea bolilor cardiovasculare.

Fig.20 Bustul Profesorului Niculae Stăncioiu (1939 -1995) – creatorul cardiologiei moderne și cel care a pus bazele Institutului Inimii la Cluj – Napoca, dispărut fulgerător la doar 55 de ani.

Fig.21. Institutul Inimii Prof. Nicolae Stăncioiu – Cluj - Napoca

La Timișoara cardiologia a apărut sub bagheta unui discipol al Academicianului C.C. Iliescu, profesorul H. Aubert. Profesorul Aubert a înființat primul laborat de cateterism cardiac, hemodinamică, a studia valvulopatiile, a introdus electrocardiografia, fonocardiografia.

Profesorul Aubert s-a retras în anul 1963 după acesta urmând profesorul Ștefan Gavrilescu, șef al Clinicii Medicală I până în anul 1979. Profesorul Gavrilescu este creatorul electrofiziologiei clinice, printre primii din Europa în acele vremuri. De asemenea are profunde preocupări în domeniul histologiei. Profesorul Gavrilescu a realizat prima electrocagramă hisiană din România dar și prima electrostimulare externă. În anul 1977 implantează primul stimulator cardiac și prima explorare cardiografică din Timișoara.

Fig. 22 Spitalul Clinic Județean de Urgență “Pius Brînzeu” Timișoara- unde se află Clinica de Cardiologie înființată de Profesorul Ioan Caius Streian.

În anul 1979 la conducerea Clinicii de Medicină Internă vine profesorul Ioan Caius Streian. Profesorul Streian s-a axat pe dezvoltarea explorărilor invazive, a cateterismului cardiac, pe problemele de aritmologie. Profesorul Streian a introdus în anul 1967 șocul electric extern pentru tahiaritmii atriale. De asemenea acesta a implantat primul stimulator bicameral din Timișoara și printre primele din țară. S-a preocupat și de ecocardiografia clinică dar și ecocardiografia Doppler. A scris prima carte de ecocardiografie din țară.

În anul 1994 la conducerea clinicii vine Profesorul Radu Cristodorescu. Profesorul Cristodorescu a mărit anvergura internațională a clinicii de cardiologie prin organizarea de simpozioane internaționale, prin desfășurarea unor trial-uri multicentrice. De asemenea este primul cardiolog din România care a organizat un curs extramuros al Societății Europene de Cardiologie în anul 1998.

Fig.23 Academician Ioan Enescu

La Iași cardiologia a apărut prin munca depusă de Academicianul Ioan Enescu (1884-1972). Acesta s-a preocupat de electrocardiografie, vectografie dar și alte explorări neinvazive. Profesorul Enescua lăsat în urma sa o veritabilă școală. La conducerea clinicii i-a urmat profesorul Gheorghe Bădărău în anul 1962. Profesorul Bădărău a continuat dezvoltarea explorărilor neinvazive, a dezvoltat cateterismul cardiac. Profesorul Bădărău a fost un mare clinician și a fost renumit pentru studiile sale referitoare la auscultația cordului.

Profesorul Constantin Negoită un alt cardiolog de renume al Iași-ului șef al Clinicii Medicale I a fost pasionat de studiul anginei pectorale, de explorarea hipertensiunii arteriale secundare dar și de aritmiile cardiace.

Consacrarea la nivel național și dezvoltarea unui institut de monospecialitate se datorează Prof. dr. George. I. M. Georgescu (1943 -2005). Acesta a organizat un Institut de sine stătător în cadrul Spitalului Sfântul Spiridon. Profesorul Georgescu a fost elevul profesorului Negoită și a lucrat ca intern la Clinica Medicală I. A

fondat prima secția intensivă cardiologică, primul centru de implantare de stimulatoare, primul laborator de ecocardiografie. În anul 1995 a înființat Institutul ce astăzi îi poartă numele, astfel ca și profesorul Stăncioiu de la Cluj a adus cardiologie alături de chirurgia cardiovasculară. Trebuie să-i mai amintim pe profesorii Georgeta Datcu și Dan Mihai Datcu elevi ai profesorului Negoită. În domeniul cardiologiei intervenționale profesorul Adrian Cosovanu a depus mari eforturi pentru a dezvolta această ramură a cardiologiei.

Fig. 24 Profesorul George I. M Georgescu 1943 – 2005 creatorul Institutului care îi poartă numele

Fig. 25 Institutul de Boli Cardiovasculare "Prof.dr. George I. M. Georgescu" Iași, în curtea Spitalul "Prof. C. I. Parhon" - Iași

La Târgu Mureș cardiologia a apărut și s-a dezvoltat sub conducerea profesorului Simion Cotoi. Acesta a fost intern la Deva, a lucrat la secția ASCAR din Timișoara devenind în anul 1974 șef lucrări la Clinica Medicală I la Târgu Mureș. Un profesor pe care colaboratorii săi îl rețin ca extrem de amical și nonconformist. A fost preocupat de aritmii pe care le rezolva cu catetere în inimă. Datorită spiritului său a intrat în istoria cardiologiei mondiale. Semnul lacrimii în cursul resuscitării

cardiovasculare a fost citat în a -III-a Ediție a Profesorului american de origine austriacă Eugene Braunwald. Profesorul Cotoi a pus bazele electrofiziologiei în Târgu Mureș.

Profesorul Constantin Georgescu (1948-2004) elevul profesorului Cotoi a studiat tulburările de ritm, a dezvoltat serviciul de cardiologie modern iar în anul 1989 a înființat prima clinică de cardiologie din Târgu Mureș. A înființat primul laborator de electrofiziologie din Târgu Mureș. Profesorul Dan Bratu a înființat și organizat primul laborator de ecocardiografie din Târgu Mureș și a introdus imagistica medicală care a fost un real ajutor pentru chirurgia cardiovasculară din Târgu Mureș.

24

Fig.26 Institutul de Boli Cardiovasculare și Transplant Târgu Mureș

La Craiova cardiologia a fost introdusă de doctorul Sever Vrăbete care a pus bazele ASCAR-ului în interiorul Spitalului nr.2. Filantropia. Ulterior doctorul Vrăbete a mutat secția în Spitalul Județean de Urgență la etajul 3. În anul 1972 la conducerea secției care devine secție clinică vine profesorul Vintilă Mihăilescu, elev al academicianului C.C. Iliescu. Acesta va organiza clinica și va dezvolta învățământul universitar dezvoltând astfel cardiologia în Craiova. A realizat importante studii de semiologie. A pus bazele de diagnostic în cardiologie și a stimulat pe tinerii săi colaboratori să cerceteze și să publice.

Fig. 27 Clinica de Cardiologie din cadrul Spitalului Clinic de Județean Craiova – noua clădire care adăpostește laboratorul de angiografie deschisă în anul 2018.

Fig. 28 Clădirea Spitalului Județean de Urgență Pitești

La Pitești doctorul Corneliu Nae a înființat secția de cardiologie după modelul ASCAR-ul în anul 1973. În fapt exista un ambulatoriu de specialitate din anul 1964, în 1973 fiind prima secție cu paturi. În secția nou înființată s-a dezvoltat fonocardiografia, electrocardiograme, ecocardiografia.

Istoria cardiologiei românești a evoluat cu noile cuceriri științifice ale științei la nivel internațional, cu progresele cardiologiei la nivel mondial. Nu trebuie să uităm că în paralel s-a dezvoltat și chirurgia cardiovasculară pe care o vom trata într-un studiu separat. Iatroistoriografia a reținut câteva nume celebre ale cardiologiei la nivel național dar trebuie să subliniem efortul a mii de cardiologi români care s-au jertfit pentru a îngriji pacienții și pentru a salva mii de vieți.

Medalion Academician General (ret.) prof.univ.dr. Vasile Căndea – (1932 – 2020) – fondatorul chirurgiei cardiovasculare în medicina militară

Marile personalități nu se creează ci se nasc. În istoria țării noastre oameni având o certă valoare și-au slujit țara cu devotament. Cea mai mare calitate a unui om este iubirea pentru țară.

Născut în urmă cu opt decenii într-o Românie interbelică în plin avânt de modernizare, educat într-o Românie care a fost supusă unei dureroase transformări istorice, Academicianul Vasile Cîndea a reușit să se afirme într-un domeniu unde numai cei aleși reușesc, **chirurgia**.

Un veritabil pionier al chirurgiei cardio-vasculare, Vasile Cîndea a respectat cu sfințenie meseria de medic și datoria față de țară. Ca o reală poveste de succes, povestea medicului Vasile Cîndea începe într-o familie modestă care i-a oferit o educație necesară pentru a se adapta luptei vieții. Început ca medic stagiar în comunele Ungheni (Județul Argeș) și Bogdana (județul Teleorman), tânărul medic a fost urmărit de dorința de a alina suferințe și de a se dedica țării sale. Intrând de tânăr în 1959 în armată a slujit țara și împreună cu aceasta și viața, împletind vocațiile de medic și militar. A parcurs toată ierarhia militară dar și cea medicală, ajungând un simbol al medicinei militare din țara noastră.

În istoria medicinei militare românești au existat preocupări de abordare a cordului și vaselor mari, amintim aici pe General Dr. Eugen Mareș, General dr. Gheorghe Petruțian, General-locotenent prof.univ. dr. Iuliu Șuteu, General-locotenent prof.univ.dr. Traian Oancea, General Prof.univ.dr. Gheorghe Niculescu. Domnul profesor Vasile Cîndea este în fapt întemeietorul primei secții de chirurgie cardio-vasculară dintr-un spital militar, în anul 1976. Putem afirma că ***Academicianul Vasile Cîndea este ctitorului chirurgiei cardiovasculare în medicina militară.***

Pasiunea și devotamentul pus în profesia de medic a fost remarcat de colaboratori, colegi de profesie dar și de renumiți chirurghi străini , reamintim aici pe marele chirurg Marius Barnard, cu care Academicianul Vasile Cîndea a lucrat în anul 1982, operând timp de o lună o serie de cazuri în clinica de chirurgie cardio-vasculară a Spitalului Militar Central.

Întemeietor al Centrului Clinic de Boli Cardiovasculare al Armatei domnul profesor Cîndea a slujit țara sa, armata română și nu în ultimul rând oamenii. Personalitatea sa ne relevă puterea sacrificiului, numai prin perseverență poți reuși cu adevărat ce îți propui. Probitatea morală și seriozitatea profesională i-a definit cariera profesorului Vasile Cîndea, o carieră de medic, profesor și militar, o carieră la care trebuie să reflectăm toți pentru a ne împlini profesia și a ne desăvârși țelurile. Un model demn de urmat, Academicianul Vasile Cîndea este o emblemă a medicinei militare românești dar și un simbol al chirurgiei cardiovasculare din România.

Despre autor

Ana-Maria Cristian (28 decembrie 1983, Slatina, Județul Olt) medic primar cardiolog, doctor în medicină la Școala de Studii Avansate a Academiei Române. A urmat și absolvit cursurile Facultății de Medicină Generală la Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova, între anii 2002-2008. A fost medic rezident la Spitalul Militar Central Dr. Carol Davila între anii 2008-2014, medic specialist la Medlife București între anii 2015-2020. Din anul 2020 își desfășoară activitatea în cadrul Spitalul Prof. Agrippa Ionescu – Secția Balotești. Are competențe în ecocardiografie Doppler, ecografie transesofagiană, managementul sănătății publice. Pe lângă preocupările științifice medicale a studiat și istoria medicinei, dedicând acesteia câteva articole.

28

Medicina este știința și conștiința încălzite de iubire față de oameni.

Prof.dr. Iuliu Hațieganu (1885 -1959) – creatorul școlii de medicină de la Cluj-Napoca – COPERTA IV

BIBLIOGRAFIE GENERALĂ

1. Apetrei Eduard, *Clinica de Cardiologie "Prof.dr. C. C. Iliescu"*, Editura Media Med Publicis, București, 2017
2. Apetrei Eduard, *În inima cardiologiei*, Editura Niculescu, București, 2022
3. Apetrei Eduard, *Societatea Română de Cardiologie:scurtă istorie*, Editura Media Med Publicis, București, 2011
4. Gherasim Leonida, Vinereanu Dragoș, *Istoria Cardiologiei românești în context european*, capitol în cadrul volumului ***File din istoria medicinei românești- istoria disciplinelor fundamentale și a specialităților medicale***, sub redacția Academician Voicu Victor, Popescu Irinel, Editura Academiei Române, București, 2020
5. Iftimovici Radu, *Istoria universală a medicinei și farmaciei – 2 volume*, Editura Academiei Române, București, 2015
6. Oprea Paul Ionel, *File din istoria medicinei militare 1918-2018*, Editura Imprimeria Ardealul, Cluj-Napoca, 2018.
7. Petrilă Dora, Martin S. Martin, *Spitalul Fundeni – Istorie, Destine*, Editura Humanitas, București, 2004.
8. Zăgrean Ioan, *O istorie a cardiologiei*, Editura Dacia, București, 1993.

Sursă ilustrații

- I. Fig 1. – <https://thrombosis.org/2020/05/titan-thrombosis-dr-eugene-braunwald/>
- II. Fig. 2. - <https://history-biography.com/william-harvey/>
- III. Fig.3. - <https://history.rcplondon.ac.uk/inspiring-physicians/william-heberden>
- IV. Fig.4- <https://www.nobelprize.org/prizes/physics/1901/rontgen/biographical/>
- V. Fig.5- <https://www.pastmedicalhistory.co.uk/wilhelm-rontgen-and-the-first-x-ray/>
- VI. Fig.6.- https://ro.wikipedia.org/wiki/Daniel_Danielopolu
- VII. Fig.7.- <https://mesagerulneamt.ro/2017/11/prof-ion-m-enescu-ctitorul-scolii-romanesti-de-cardiologie/>
- VIII. Fig.8.- <https://www.cardioiliescu.ro/iliescu.html>
- IX. Fig.9.- <https://spitaloftalmologie.ro/up/spoftl1.jp>
- X. Fig.10.- Apetrei Eduard, *Clinica de Cardiologie “Prof.dr. C. C. Iliescu”*, Editura Media Med Publicis, București, 2017
- XI. Fig.11.- <https://www.viata-medicala.ro/istoria-medicinei/inceputurile-cardiologiei-in-romania-17256>
- XII. Fig.12.- <https://spitaloftalmologie.ro/>
- XIII. Fig.13.<https://www.facebook.com/214490805297461/photos/a.214492595297282/214493621963846/>
- XIV. Fig.14.- <https://www.wired.com/2009/10/1030first-coronary-angiogram/>
- XV. Fig.15.- <https://www.medlife.ro/articole-medicale/angiografie-afectiuni-diagnosticate-cum-se-realizeaza-riscuri>
- XVI. Fig.16.- <https://map24.ro/spital/bucuresti/51421>
- XVII. Fig.17.- <http://epaminonda-epaminonda.blogspot.com/2014/04/>
- XVIII. Fig.18.- <https://www.anticariatdalles.ro/tratat-de-cardiologie-vol-1-vol-2-costin-carp->
- XIX. Fig.19.- <https://www.aos.ro/wp-content/carti/978-606-8636-34-4-general-profesor-universitar-doctor-vasile-candea-o-viata-dedicata-stiintei.pdf>
- XX. Fig.20.- <https://www.institutiimedicale.ro/spital/spitalul-coltea-bucuresti/>
- XXI. Fig.21. - <https://www.viata-medicala.ro/istoria-medicinei/nasul-nasa-si-santajul-un-mare-cardiolog-sperjur-7436>

- XXII. Fig.22.- <https://m.facebook.com/FocusImageAgentiePR/photos/niculae-st%C4%83ncioiu-medic-cardiolog-fondatorul-institutului-inimii-din-clujmedic-c/2003938729663690/>
- XXIII. Fig.23.- <https://cluj24.ro/premiera-pentru-romania-la-institutul-inimii-din-cluj-au-fost-implantate-primele-stimulatoare-cardiace-fara-sonda-121681.html>
- XXIV. Fig.24.- <https://ghidautoservice.ro/service/spitalul-judetean-dr-pius-brinzeu/>
- XXV. Fig.25. - Fig.7.- <https://mesagerulneamt.ro/2017/11/prof-ion-m-enescu-ctitorul-scolii-romanesti-de-cardiologie/>
- XXVI. Fig.26.- https://ro.wikipedia.org/wiki/George_I._M._Georgescu
- XXVII. Fig.27.- <https://infois.ro/?p=38371>
- XXVIII. Fig.28.- <https://www.zi-de-zi.ro/2021/08/09/interventie-in-premiera-nationala-la-institutul-inimii-din-targu-mures/>
- XXIX. Fig.29.- <https://www.jurnalulolteniei.ro/2021/06/01/clinica-de-cardiologie-de-la-scju-craiova-deschisa-non-stop/>
- XXX. Fig.30.- <https://www.ghid-pitesti.ro/item/spitalul-judetean-de-urgenta/>
- XXXI. Fig.31.- <https://monitorulneamt.ro/general-prof-univ-dr-vasile-candea-o-personalitate-a-chirurgiei-cardiovasculare-romanesti-a-plecat-dintre-no>